

Saksframlegg

Høring om krav til politiattest for personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

Arkivsak.: 15/47409

Forslag til vedtak:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til høring om krav til politiattest for personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

1. Trondheim kommune støtter forslaget om å utvide kravet om politiattest til alle ansatte som skal gi tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, uavhengig av hvilke pasient- eller brukergrupper de skal gi tjenester til.
2. Trondheim kommune støtter ikke en mulig valgfrihet for den enkelte kommune. Trondheim kommune mener ordningen om politiattest, for personer over 18 år som mottar helse- og omsorgstjenester, bør være obligatorisk på samme måte som for barn og utviklingshemmede.
3. Trondheim kommune mener at opplysninger vedrørende vinningskriminalitet er nødvendige og relevante å anmerke i den nye typen politiattest.
4. Trondheim kommune mener at det samme yrkesforbudet skal gjelde for den nye politiattesten slik som det er gjeldende i dagens ordning ovenfor barn og utviklingshemmede.

Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven. Høringsfrist er 10.12.2015. Forslaget gjelder krav om politiattest for ansatte i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Formålet med å kreve politiattest er å prøve å unngå at brukere utsettes for kriminelle handlinger. Kravet til politiattest er med på å bygge tillit for brukere og pårørende.

En politiattest vil ikke kunne erstatte gode ansettelsesrutiner eller løpende oppfølging av ansatte, men vil gjøre det lettere å vurdere om søkeren er skikket til stillingen. En politiattest uten anmerkninger er imidlertid ingen garanti for at personen aldri har utført slike handlinger, men da uten å bli dømt. Det er heller ingen garanti for at personen ikke kommer til å begå slike handlinger i fremtiden.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår at kommunene skal få adgang til å stille krav om

Trondheim kommune

politiattest i egen kommune for alle ansatte som skal gi tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, uavhengig av hvilke pasient- eller brukergrupper de skal gi tjenester til. Dagens krav om politiattest gjelder bare for ansatte som skal gi tjenester til barn og personer med utviklingshemming.

Departementet ber om synspunkter på om utvidelsen av dagens krav skal være obligatorisk eller valgfritt for kommunene.

Departementet har også vurdert om lovbrudd som tyveri, underslag og bedrageri skal anmerkes på politiattesten. I denne vurderingen har departementet lagt stor vekt på at personer som er tidligere straffet og har gjort opp for seg raskt kan komme tilbake til arbeidslivet. Departementet vurderer at merknader om vinningskriminalitet kan hindre resosialisering av tidligere straffedømte ut over hva som er nødvendig for å kunne ivareta pasienters og brukeres sikkerhet og tillit til helse- og omsorgstjenesten. Departementet ber likevel høringsinstansene vurdere om ulike former for vinningskriminalitet også bør anmerkes på politiattesten.

Departementet foreslår ikke at anmerkninger på politiattesten skal innebære yrkesforbud, ut over dagens yrkesforbud for personer som skal arbeide med barn eller personer med utviklingshemming. Dagens yrkesforbud videreføres uendret. I tilfeller som ikke omfattes av yrkesforbudet, må kommunen eller annen arbeidsgiver vurdere om en person som har anmerkninger på politiattesten likevel kan tilsettes. Sentralt i denne vurderingen er om anmerkningene gjør at personen anses uegnet for stillingen.

Lenke til høringsnotatet: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-krav-om-politiattest-for-personell-i-den-kommunale-helse--og-omsorgstjenesten/id2439217/>

Utvidet krav om politiattest

Personer som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester vil i større eller mindre grad være ute av stand til å forsvare seg mot uønskede handlinger. De er i en avhengighetssituasjon til ansatte i sterkere eller svakere grad. Trygghet og tillit er sentralt for at ansatte skal kunne gi tjenester av god kvalitet. Mistillit og redsel kan ha negativ effekt på helse og livskvalitet.

Trondheim kommune mener at de hensyn som tilsier politiattester for barn og utviklingshemmede gjelder i like sterk grad ovenfor personer over 18 år. Mange av kommunens brukere er svært syke og vi får en stadig økende andel av eldre personer med demens.

Trondheim kommune støtter derfor forslaget om å utvide kravet om politiattest til alle ansatte som skal yte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, uavhengig av hvilke pasient- eller brukergrupper de skal gi tjenester til.

Mulig valgfrihet for den enkelte kommune

Trondheim kommune kan ikke se at størrelsen på kommunen eller hvordan kommuner organiserer seg er avgjørende for hvor viktig en politiattest er i tilsettingssaker. Trondheim kommune mener at "gjennomsiktighet" i små kommuner, som departementet skriver, ikke kan legges til grunn på samme måte som en faktabasert politiattest.

Det vil kunne oppleves som en forskjellsbehandling for ansatte og brukere hvis noen kommuner krever politiattest, mens andre ikke gjør det. Trondheim kommune kan ikke se at departementet

Trondheim kommune

har sannsynliggjort hvilke tiltak de mener kan "gi tilstrekkelig" beskyttelse uten politiattest, som da skal gjøre politiattest unødvendig. For brukere og pårørende vil det nok også kunne være vanskelig å forstå.

Opplysningene som fremgår av en politiattest verifiserer viktig informasjon som grunnlag for vurdering i en tilsettingsprosess. Hvis en politiattest er innhentet ved ansettelse er det også mulig for kommunen å innhente en ny attest (oppdaterte opplysninger) av betydning dersom leder får kjennskap til nye forhold jf politiregisterloven § 43.

Trondheim kommune støtter ikke en mulig valgfrihet for den enkelte kommune. Trondheim kommune mener ordningen om politiattest for personer over 18 år som mottar helse- og omsorgstjenester bør være obligatorisk på samme måte som for barn og utviklingshemmede.

Lovbrudd som tyveri, underslag og bedrageri

Gjeldende rett i forhold til politiattester omhandler ikke vinningskriminalitet. Trondheim kommune har hatt saker med vinningskriminalitet ovenfor eldre, både i institusjon, i heldøgns omsorgsboliger og i hjemmetjenestene. Eldre og svært syke mennesker over 18 år er etter vår mening utsatte grupper både når det gjelder tyveri og "avtaler" om bruk av kort og penger.

Trondheim kommune mener at kjennskap til om søkeren er siktet, tiltalt eller dømt for vinningskriminalitet er viktig informasjon i en tilsettingsprosess. Det vil også være betryggende for brukere og pårørende å vite at kommunen er lovpålagt å ha slike tilsettingsrutiner. Trondheim kommune mener derfor at opplysninger vedrørende vinningskriminalitet er nødvendige og relevante å anmerke i den nye typen politiattest.

Yrkesforbud

Trondheim kommune mener, som nevnt ovenfor, at det bør være obligatorisk å innhente politiattest etter den nye ordningen. Samtidig ser vi ingen grunn for at ikke det samme yrkesforbudet skal gjelde for den nye politiattesten, slik som det er gjeldende i dagens ordning ovenfor barn og utviklingshemmede. Et yrkesforbud betinger selvsagt at ordningen er obligatorisk.

Rådmannen i Trondheim, 20.11.2015

Helge Garåsen
kommunaldirektør

Kirsti Buseth
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift